N°. 3005 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze [illegible] verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des [illegible]. De abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 19 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 17 Maart.

DE ONDERWIJS-WET.

II. WAT IS ZIJ?

Om op die vraag te antwoorden, nemen wij de voordragt in haar *politiek* moment, in art. 21, waar de Regering zich voorstelt het vredes-verdrag te hebben gevonden.

Van welken aard dat vredes-verdrag, in den zin der Regering, is, hebben wij reeds gezien uit de memorie van toelichting. Zij ontwikkelt daar hare meening, dat iets moet worden toegegeven door de minderheid, waarvan zij spreekt, en die eigenlijk de meerderheid is. Wij kunnen nu overgaan tot de bespreking van voornoemd artikel 21. Het luidt als volgt, ingedeeld in vier paragrafen:

1. »Het school-onderwijs wordt, onder het aanleeren »van gepaste en nuttige kundigheden, dienstbaar gemaakt »aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens »der kinderen en *aan hunne opleiding tot alle christe»lijke en maatschappelijke deugden.*"

2. »De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, »te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied »verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van anders»denkenden. Hij prent aan de kinderen dien eerbied in »en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid.

3. »Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt »[illegible] aan de kerkgenootschappen. Hiertoe zijn de »[illegible] buiten de schooluren voor de leerlingen »der school beschikbaar.

4. »Waar de kinderen van het bezoeken der openbare »school, uithoofde van godsdienstige bezwaren der ouders, »[illegible] »volle [illegible] niet kunnen worden" uit den weg ge»ruimd worden, indien hieraan kan te gemoet gekomen »worden door de oprigting van eene Bijzondere school, »tot het oprigten en onderhouden van zoodanige school »des gevorderd hulp verleend, door middel van eene rijks»subsidie. Het verleenen van zoodanige subsidie geschiedt »door de wet."

Het wigt van art. 21 ligt in de bepaling van de eerste paragraaf) dat het onderwijs op de gemengde school wordt dienstbaar gemaakt, onder anderen ook, aan de »*opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden*". De drie volgende paragrafen dienen slechts om een evenwigt aan deze bepaling tegen over te stellen en 't misbruik daarvan zooveel doenlijk te keeren of te verhelpen.

Het offer gevraagd, komt alzoo hierop neer, dat men het woord »*christelijke deugden*" in de wet zal toelaten.

Alvorens onze meening daaromtrent mede te deelen, gevoelen wij de behoefte, openlijk te erkennen, dat de Regering eenige door ons tegen de voordragt van Reenen geopperde hoofdbezwaren heeft uit den weg geruimd. Wij hebben daarbij bepaaldelijk het oog op twee punten van hoog belang, waartegen wij, zij het ook in gematigde woorden, met allen nadruk hebben gewaarschuwd. Zij zijn deze:

De heer van Reenen stelde voor, dat het onderwijs zou worden dienstbaar gemaakt aan de bevordering van »*godsdienst.*" Dat woord »*godsdienst*" zette de deur open tot invoering op de gemengde school van »eenzijdige kerkelijke rigtingen." Wie toch zal den zin daarvan bepalen en beperken binnen een kring, waar het op de school niet schadelijk kon zijn? In zijne algemeenheid was dat woord vatbaar voor zoo veel verschillende verklaringen, als er in Nederland verschillende begrippen zijn omtrent de godsdienst. In de praktijk moest dat woord, ter bevrediging van sommigen opgenomen, leiden tot verdeeldheid en twist. De voordragt van het ministerie heeft het weggelaten. Er is daarin van »*godsdienst*" op de gemengde school geen spraak meer.

Het andere hoofdbezwaar vonden wij in de artikelen 37—40 van het wets-ontwerp. Daar werd onder de vakken, waarin examen moest worden afgenomen, opgenoemd onder anderen de »*gewijde geschiedenis*". Dat was van onze zijde onmogelijk toe te geven, want daarmeê werd op de school gebragt de *bijbel* en het *leerstellig Christendom*, dat de wet voor had van de school uit te sluiten. Ook deze bepalingen heeft de tegenwoordige Regering uit de wet geligt. Zij heeft wèl gedaan en verdient daarvoor onzen dank.

Wij vragen niet naar de beweegreden, die haar daartoe bragt. Maar wij moeten *toch* letten op eene uitdrukking van de memorie van toelichting op de artikelen, waarin de programmata voor de examens worden besproken. De Regering, na gezegd te hebben, dat het niet wel mogelijk was, zonder tot »onzekerheid en moeijelijkheden" aanleiding te geven, »in te veel bijzonderheden te treden"; uit het vertrouwen, dat de examineerende kommissiën, »uit den aard der zaak, zullen letten op de personen, die aan het onderzoek zijn onderworpen, hare vragen daarnaar inrigten en langs dien weg *aanvullen*, wat de wetgever *niet* of *niet behoorlijk* zou kunnen voorschrijven."

Die woorden zijn zeer opmerkelijk. De examineerende kommissiën zullen kunnen aanvullen wat de wet niet kan, of ten minste niet behoorlijk kan voorschrijven. Is dat een vrijbrief aan de kommissiën gegeven, om in de praktijk geldend te maken datgene, waarvan de wet zwijgt? De Regering behoort daaromtrent eenige opheldering te geven.

Dan, welke die opheldering ook zijn moge, wij moesten met lof vermelden, dat de Regering door twee onzer voornaamste bezwaren de pen heeft gehaald.

Edoch, daarvoor in de plaats biedt zij een ander bezwaar aan, dat ongetwijfeld [illegible] in den lande met ons [illegible] moet stemmen. [illegible] de tegenwoordige voordragt van de bekende bepaling genomen, niet uit de wet van 1806, maar uit het reglement A, daaraan toegevoegd; de opleiding tot *alle christelijke en maatschappelijke deugden.*

Als men die woorden neemt, gelijk ze daar liggen, zonder acht te geven noch op de geschiedenis van ons [illegible] eischen, die haar deden opnemen, noch op de memorie van toelichting, die ze verklaart; dan is er waarlijk niemand ter wereld, die daartegen eenig bezwaar kan hebben, zelfs de Israëlieten niet. Dezen toch zullen zoomin als wij, over een woord vallen.

Wij leven nu eenmaal in eene christelijke maatschappij; wij zijn een christenvolk, een karakter, dat geen Israëliet ontkennen zal. Daaruit vloeit van zelf voort, dat alle maatschappelijke deugden *christelijke* deugden zijn. Waarom zou een Israëliet daarin aanstoot vinden, dewijl hij, alhoewel hij Christus nog verwacht, toch met het oog op Hem, de deugd beoefent? Het kwaad zit alzoo noch voor hen, noch voor ons, noch voor eenig Protestant in het *woord*. Maar het is des te meer te vinden in den *zin*, daaraan gehecht door degenen, die geëischt hebben dat men het christelijk element in de wet zoude invoeren.

De vraag is nu, of men *dien zin* kan afscheiden en behoort af te scheiden *van het woord?*

Kan men zin en woord hier van elkander scheiden? Wij antwoorden ja en neen, beiden. Absoluut gesproken kan niemand verpligt worden aan het woord »*christelijke deugden*" dien zin te verbinden, die daaraan op de gemengde school door misbruik is gegeven. Het staat elk volkomen vrij het op te nemen in de beteekenis door ons boven vermeld. Dat laat geen twijfel. Maar als wij uit de abstraktie treden in den toestand, waarin wij verkeeren, dan zijn zin en woord één, naar den eisch dergenen, die wij regt hebben te beschuldigen onregt te willen.

Wat toch is de zaak? Het woord »christelijke deugden", uit haren aard zeer onschuldig, heeft eene door de geschiedenis gekonsakreerde beteekenis gekregen, die verwerpelijk is. Het heeft van het jaar 1806 tot op den huidigen dag gestrekt, om aan het onderwijs eene protestantsche, of, wat vrij algemeen plaats had onder den invloed van 't »*Nut*", eene rationalistische rigting te geven. Alle partijen in het Protestantismus zijn daaromtrent tot eene publieke belijdenis gekomen, nadat zij 't vroeger met hartstogtelijke verontwaardiging hadden ontkend. Niemand kan den strijd vergeten hebben, dien de Katholieken gedurende lange jaren met lijdzaam geduld tegen die »christelijke deugden" van 1806 hebben gevoerd. Hunne volharding heeft gezegevierd in het besluit van 1842, dat hun waarborgen tegen 't misbruik heeft geschonken, een besluit, dat kracht van wet had, maar desniettemin nooit is uitgevoerd geworden met dien ernst, waarmede alle andere wetten worden gehandhaafd. Eerst daarna zijn de belijdenissen gekomen, dat men misbruik had gemaakt. Men kan daaruit afleiden, dat men ten aanzien der »christelijke deugden" te doen heeft met lieden, waartegen het pligt is voorzorgen te nemen. Te meer, omdat het gebleken is, dat zelfs wettelijke maatregelen niet altijd voldoende zijn, om te keeren wat onregt is.

Bij deze geschiedenis van het woord, die de kwade beteekenis daarvan bepaalt, komt de geschiedenis van de huidige wet, die aan het woord denzelfden verwerpelijken zin hecht.

Door wie is 't gevorderd, dat het »christelijk element" op de openbare school zal worden ingevoerd? Door twee fraktiën van de protestantsche partijen; door orthodoxen en rationalisten.

Nu zal niemand beweeren, dat de »christelijke deugden" van art. 21 ten believe der orthodoxen worden voorgeschreven. Zij hebben met ons alle reden om daarvoor bezorgd te zijn. De orthodoxen willen het christelijk *leerstellig* element op de school, dat hun veroorlooft de kinderen van jongs af van de *waarheden* des geloofs te doordringen. De »christelijke deugden" zijn verre van te geven wat zij vorderen, en bedreigen hen gelijk ons, dat men het tegendeel erlangt van 't geen geëischt is.

Voor wie dan moeten de »christelijke deugden" in de wet worden binnengesmokkeld?

Alleen voor degenen, die er 't bekende misbruik van hebben gemaakt, en die ze gevorderd hebben expresselijk daarom, — ze zijn daar openlijk voor uitgekomen — om er op nieuw datzelfde misbruik van te maken. Men leze *Hofstede de Groot*, de *Fakkel*, de *Waakzaamheid* en alle andere organen der partij, die zich over de quaestie hebben uitgelaten, en er kan geen twijfel blijven over de bedoeling hunner vordering. En ter voldoening nu van dezulken worden de »christelijke deugden" in de wet gesteld!

Het is blijkbaar dat ook daardoor de zin der »christelijke deugden" wordt bepaald. En wij hebben alzoo nu én de geschiedenis van de [illegible] jaren én de geschiedenis van de krizis, waarin wij [illegible] die beide de beteekenis der »christelijke deugden" [illegible] in een zeer bepaalden verwerpelijken zin.

De Regering heeft dat gevoeld. Van daar in hare memorie van toelichting een lang betoog om de onschuld van het voorschrift te bepleiten. Dat betoog splitst zich in drie onderdeelen. Het geeft een woord

1°. aan de *Joden*. Het komt hierop neêr, dat blijkens de ondervinding de Joden op de scholen van 1806 geen schade hebben geleden aan »*verstand en hart.*" Maar dat is de vraag niet. Er moet hier geheel iets anders blijken; dat zij op de school namelijk geen schade hebben geleden in hunne geloofsbegrippen. Maar daarvan zwijgt de memorie zeer voorzigtelijk, want het tegendeel is openbaar.

2°. aan de *Katholieken*. Eerst zegt men hun, wat wij reeds gisteren hebben aangevoerd, dat er een einde moest komen aan de spanning; zij worden derhalve uitgenoodigd om over hun bezwaar heen te stappen, al ware 't ook gegrond. Wij laten dit thans onbesproken liggen voor 't geen het is, en bepalen ons bij de opmerking, dat hier veel is gevorderd.

Vervolgens tracht men hen te overtuigen, dat het onbillijk is de »christelijke deugden," die »zij zelven eeren en huldigen," van de school te verbannen, »uit *vrees*, dat daaraan eene *eenzijdige opvatting* worde gegeven." Namelijk, de Regering laat het voorkomen of die *vrees* geen grond heeft. Daarom zwijgt zij voorzigtiglijk én van de vijftigjarige ondervinding, die de bepaling van 1806 ons heeft aangebragt, én van de bedoelingen dergenen, die thans de »christelijke deugd" in de wet eischen. Is het betamelijk over de *vrees* der Katholieken, die helaas! maar al te zeer gegrond is, zoo luchtig heen te springen?

Ten derde, en dit laatste alleen zou ons kunnen bevredigen; de Regering geeft *waarborgen*, dat het misbruik niet zal gemaakt worden. Eerst als het misbruik gemaakt zal zijn, erkent ze de billijkheid, dat aan den eisch der Katholieken wordt toegegeven. De waarborgen bespreken wij later. Inmiddels vestigen wij de aandacht op de erkenning der Regering, dat bij *misbruik* de »christelijke deugden" zouden moeten worden geweerd.

3°. aan de *orthodoxen*. Dezen biedt zij de laatste alinea van art. 21 aan, dat wil zeggen de bijzondere leerstellige christelijke school, gesubsidiëerd door den Staat.

Men ziet uit dit kort verslag van hetgeen de Regering aanvoert, om de »christelijke deugden" aan te bevelen, dat alles neerkomt op de waarborgen, die in art. 21 na de toelating der »christelijke deugden" gegeven worden. Al het overige heeft niets te beteekenen en is óf bezijden de quæstie, óf in strijd met de waarheid.

Wij hebben alzoo nu de *waarborgen* te onderzoeken, door de Regering voorgesteld, om tegen 't misbruik der »christelijke deugden" te waken, en te vragen, of zij genoegzaam zijn, om de beteekenis aan de »christelijke deugden" gegeven te wijzigen.

De beoefenaren onzer vaderlandsche geschiedenis zullen zeker met groote belangstelling vernemen, dat de geleerde staatsraad mr. G. Groen van Prinsterer, de hoogst belangrijke uitgave heeft vervolgd van zijn beroemd werk: *Archives ou Correspondance inédite de la Maison d'Orange-Nassau*. Bij de boekhandelaren Kemink en Zoon, te Utrecht, ziet thans het licht het eerste deel van de tweede serie der Archives. Het bevat 193 brieven, loopende over 15 jaren, van 25 Aug. 1584 tot 29 Okt. 1599, en handelende over het kortstondig bewind van Leicester, de uitbreiding van de aristokratische magt der staten en de bevestiging van het gemeenebest door prins Maurits. Niet al de hier medegedeelde brieven berusten in 's Konings huis-archief, maar een zeker aantal is ontleend aan openbare of bijzondere verzamelingen te Kassel en te Parijs, waaronder vooral de stukken uit het ministerie van Buitenlandsche Zaken aldaar hoogst gewigtig zijn ter beoordeeling van Leicesters gedrag en handelingen in de Nederlanden. De geleerde uitgever heeft gemeend, zich bij deze brieven te moeten onthouden van alle nadere beschouwingen en breedvoerige uitleggingen, welke zeker noode gemist zullen worden door allen, die de belangrijkheid der vroegere op prijs stellen, maar de heer Groen meende, bij zijne gewigtige bezigheden als volksvertegenwoordiger, welke thans het grootste gedeelte van zijnen tijd vorderen, daarvan te moeten afzien, en zich alleen te bepalen tot de uitgave der oorspronkelijke stukken. Evenwel geeft hij in eene uitgebreide inleiding of voorberigt, een kernachtig overzigt van den inhoud van dit deel, er vooral op wijzende, hoe nog na den dood van den grondlegger van Neerlands vrijheid, diens nagedachtenis bleef voortleven onder zijne familie en tijdgenooten en hoe telkens op zijn raad en voorbeeld gewezen wordt, hetwelk in vele opzigten ook thans nog navolging verdient.

Allen, die zich toeleggen op eene ernstige en vlijtige beoefening der geschiedenis, zullen den heer Groen zeker dankbaar zijn voor dit vervolg op eene Briefwisseling, welke een zoo helder licht verspreidt over het karakter van doorluchte mannen en over de geheime beweegveren der staatkunde. (*Dagbl. van Z. Holl.*)

Ten gevolge van de opzegging door de belgische Regering van het met Nederland gesloten traktaat van 20 Sept. 1851, moeten, krachtens de wet van 1 Sept. 1854, de gevolgen dier opzegging door de wet worden geregeld. De Regering moet dan ook binnen zes maanden na de opzegging een wetsontwerp aan de Staten-Generaal voordragen, waarbij de regten van de in het nederlandsch-belgiesch traktaat genoemde goederen op nieuw worden vastgesteld. In de zitting van 6 Maart jl., bij de behandeling der tariefwijziging omtrent den visch, heeft de minister van Finantiën er op gewezen, dat in den loop van dit jaar een geheel nieuw tarief in beraadslaging moet komen, en dat op het voorloopig opgemaakt ontwerp daarvan het gevoelen der Kamers van Koophandel door den minister is gevraagd. Hieruit blijkt reeds, dat de regeling zich niet zal bepalen tot de regten op de goederen, in evengenoemd traktaat vermeld, maar dat zij in meer algemeenen zin zal plaats hebben. Naar wij van verschillende zijden vernemen komt het voorloopig ontwerp neder op de volgende hoofdtrekken:

1°. Stelt de Regering zich voor de verschillende tariefsposten, verbroken door de verminderingen van regten van het nederl.-belgiesch traktaat, te herstellen volgens het tarief van 1845, en die rangschikking op enkele punten te verbeteren;

2°. moet, wat het bedrag der regten aangaat, bij het voorloopig wetsontwerp *als regel* een regt van 5 percent der waarde zijn aangenomen, en worden buitendien de 13 opcenten op de in- en uitvoerregten afgeschaft. Daardoor zullen ja, sommige artikelen tijdens de werking van het nederl.-belg. verdrag beneden de 5 pCt, thans eenigzins hooger worden belast, maar, met het oog op de afschaffing der 13 opcenten zou die vermeerdering meer in naam dan in de daad bestaan en meestal van geringe of weinige beteekenis zijn. De artikelen, binnen 's lands met accijns bezwaard, konden evenwel niet tot het bedrag van 5 pCt. worden teruggebragt, maar moeten, in verband met den accijns en de daaraan verbonden bezwarende formaliteiten, hooger belast blijven;

3°. zooveel mogelijk zijn de artikelen, welke nog bij het gewigt belast waren, doch waarvan gevoegelijk de invoerregten naar de waarde kunnen worden geheven, in dien zin gewijzigd. Verder is het beginsel betracht om grondstoffen en voedingsmiddelen zooveel mogelijk vrij te stellen, of slechts laag te belasten, even als ook de zoogenaamde beschermende regten van het tarief, zoo al niet geheel afgeschaft, dan toch als overgangsmaatregel, grootendeels worden verminderd.

4°. voor zoo ver uitgaande regten nog behouden worden, zijn de daarmede bezwaarde artikelen allen vrij op den invoer, en geen artikel aan inkomende regten onderworpen, zal voortaan op den uitvoer belast zijn. Het uitgaand regt op het slagtvee is onveranderd gebleven. Andere uitgaande regten, in het belang van fabrieken wier grondstof zich niet willekeurig laat vermenigvuldigen zijn, mede niet opgeheven, zooals van lompen, zoutkeet en zeepzieders asch, gebroken glas en gruis van glas, lijmvleesch, beenderen en knoken, van welke artikelen niettemin de beschermende regten nog aanzienlijk zijn verminderd.

5°. wijders is reden gevonden om eenig gevolg te geven aan den door den handel geuiten wensch, en is het registratieregt voor zeebrieven van de buiten 's lands gebouwde zeeschepen, thans bedragende 4 p. ct der waarde op de helft voorgesteld;

6°. Wat de geldelijke uitkomst der voorgestelde tariefswijziging voor de schatkist betreft, daaromtrent wordt alles tegen elkander genomen, gerekend dat zich het middel der in- en uitvoerregten, ongeveer op gelijke hoogte zal houden.

In de partikuliere parijsche korespondentie van de *Amsterdamsche Courant*, lezen wij het volgende:

»Ik vermeen dat de personen, aan welke opgedragen is het stellen en het indienen aan de groote mogendheden van het adres der Luxemburgers, ter zake van de grondwetsverandering in het groothertogdom ten vorigen jare, het niet eens hebben kunnen worden, en dat deze stap waarschijnlijk zonder gevolg zal blijven. Het is ook niet te ontkennen dat de kans van welslagen zeer gering was. Toen het denkbeeld van dit protest werd opgevat, dacht men dat de derde europesche konferentie zich met den algemeenen toestand van Europa zou moeten bezig houden en beraadslagen over de wijzigingen, die in de traktaten van 1815 en 1839 te brengen waren, en dat die konferentie te Londen zou bijeenkomen, waar de petitionarissen op magtige beschermers schenen te rekenen. Maar nu die konferentie te Parijs is vergaderd, zou hun standpunt te minder gunstig zijn, daar de gevolmagtigden, wierd hun het adres aangeboden, al dadelijk een voorwendsel zouden bij de hand hebben om het af te wijzen; zij hadden slechts te zeggen, dat de Neufchatelsche kwestie, het eenige doel der [illegible] is deze [illegible] de eenige reden, waarom de gedelegeerden, bij het volbrengen hunner taak, zoo weinig ijver en voortvarendheid hebben aan den dag gelegd."

Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van 12 dezer, n°. 63, het departement van Oorlog te magtigen, om de miliciens der ligting van 1856, die bij de verschillende korpsen van het leger in *reserve* zijn gesteld, tegen den 1 *April aanst.*, in werkelijke dienst op te roepen, ten einde gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden; en wel die, welke tot het wapen der kavallerie en de regimenten veld- en rijdende artillerie behooren, het algemeen voor den tijd van een jaar, en die welke bij het wapen der infanterie, de drie regementen vestingartillerie, het het korps pontonniers en het bataillon mineurs en sappeurs zijn ingedeeld, voor den tijd van zes maanden.

Door het departement van Oorlog is bepaald, dat onder de thans in aktiviteit op te komen miliciens ook behooren te worden begrepen diegenen, welke bij de ligting van 1856 voor het buitengewone kontingent, ter vervanging van ontbrekende manschappen der ligtingen van 1853, 1854 en 1855 aangewezen, doch, even als de overige miliciens van 1856, in reserve zijn gesteld geworden.

Volgens berigt van de britsche postadministratie word de tweede maandelijksche dienst van de indische landpost in de rigting van Singapore en China, welke in het laatst van 1854 was opgeheven, nog in den loop dezer maand Maart hersteld, om weder geheel op den vorigen voet te worden uitgevoerd. Deze op nieuw geopende gelegenheid zal ook tot het verzenden van brieven naar Nederlandsch Indië worden benuttigd. Er zullen derhalve voortaan wederom twee gelegenheden tot verzending in de maand zijn, waardoor de uiterste termijnen, op het vertrek uit Amsterdam, 's Gravenhage enz. berekend, aldus bepaald zijn: over Southampton den 2den en den 18den der maand; over Triëst den 5den en den 21sten der maand; over Marseille den 9den en den 25sten der maand.

De nieuwe verzending uit dit rijk over Southampton en over Triëst zal eerst in de volgende maand April beginnen, doch over Marseille zal er reeds op den 25sten Maart aanstaande eene brievenmaal vertrekken, die in elk geval ter bestemder tijd te Singapore zal aankomen, zonder dat er evenwel zekerheid kan worden gegeven omtrent het tijdstip der overkomst van die brievenmaal te Batavia, alzoo de gelegenheid niet bestaan heeft om daaromtrent vooraf maatregelen te nemen.

Bij de besteding, welke ll. Vrijdag ten raadhuize te Delft heeft plaats gehad, zijn aannemers geworden van: *a.* Het maken van beschoeijingen op de Buitenwatersloot: F. J. van Mierlo voor *f* 5,94 per strekkende el; *b.* De levering van 30,000 straatkeijen uit de groeven van Ath: J. J. Meerts voor *f* 57,50 per duizend; *c.* De levering van 100,- à 200,000 straat-rhijnklinkerts: P. van den Broeke voor *f* 8,59 per duizend.

Voorts is het vernieuwen of herstellen van een gedeelte der kaden van het Oude Delft en van de geheele Raamgracht niet gegund. Daarvoor was de hoogste inschrijving *f* 15,50 en de laagste *f* 15 per □ el. (*D. Ct.*)

De planeet Venus bevindt zich alle acht jaren in de gunstigste stelling om het licht der zon op ons terug te kaatsen; 1857 is een der bevoorregte jaren, zij werpt dan ook het schitterendst licht op den gezigteinder. Op dit oogenblik vertoont de planeet Venus een half verlichte schijf, even als de maan in haar eerste kwartier. Op den 1sten April zal zij haren grootsten glans bereikt hebben en bij helderen dag zigtbaar zijn, even als gedurende de gansche maand Maart. Op dat tijdstip zal zij eene schoone halve maan vertoonen. Den 10den Mei zal de planeet Venus zich onder de zon bevinden en later zal zij weder de halve opgaande en afgaande maan aannemen, maar dan, hooger in de lucht en gunstiger geplaatst zijn dan thans. Den 15den Junij zal zij het maximum van haren glans bereikt hebben, zoodat men haar alsdan nog beter bij den dag zal kunnen zien.
(*N. B.*)

Z. M. heeft de benoeming van P. Beunen, burg. te Ohe en Laak, en van W. J. van de Kasteele, burgem. te Gouderak, tot sekretarissen dier gemeenten goedgekeurd.

'sGRAVENHAGE, 17 Maart. Z. M. de Koning heeft heden, zijnde de dag van het overlijden van HD. Vader Koning Willem II een bezoek bij H. M. de Koningin-Moeder afgelegd.

— Heden morgen vroegtijdig reeds zag men een smaakvollen bloemkrans liggen aan het standbeeld van wijlen Z. M. Willem II. Men merkt op, dat telken jare, bij den verjaardag van 's Konings dood, die hulde herhaald is.

SCHIEDAM, 17 Maart. In de zitting van den gemeenteraad alhier, van gisteren avond, is na uitvoerige diskussiën en na goedkeuring van onderscheidene wijzigingen, met algemeene stemmen aangenomen het ontwerp verordening, regelende het bedrag en de grondslagen eener plaatselijke direkte belasting, [illegible] regelende de invordering dier belasting. Deze belasting zal dit jaar worden geheven tot een bedrag van hoogstens *f* 44,000. De grondslag dier belasting is de som der jaarlijksche verteringen van den belastingschuldige. Er zal *drie* ten honderd van het middengetal der klasse van verteering, waartoe de belastingschuldige behoort, verschuldigd zijn.

NIEUWE DIEP, 16 Maart. Tengevolge van den hevigen Z. W. wind is gisteren nacht het eergisteren hier binnengekomen koopvaardijschip *Nederland en Oranje*, van zijne kettingen losgeslagen en heeft aan de daarbij liggende schepen *Sara Alida Maria* en *Elize Henriëtte* belangrijke averij teweeggebragt.

ALKMAAR, 15 Maart. Ter kaasmarkt van den 13den dezer waren aanwezig 142 stapels kaas, wegende te zamen 28253 Ned. ℔. De prijs was: kleine hooikaas *f* 27.25; dito midd. *f* 27.50 per 50 Ned. ℔.

ZWOLLE, 16 Maart. Voor eenige dagen vond men een stuk geplaatst in de *Drentsche Courant*, en daaruit in sommige andere bladen overgenomen over de voorloopige koncessie tot aanleg van spoorwegen aan den heer Dull te Almelo verleend, waarin onder anderen werd aangenomen, dat die concessie den 1sten dezer vervallen was. Wij kunnen daaromtrent met zekerheid berigten, dat die voorloopige koncessie den 1sten dezer niet is vervallen. Men verneemt daarbij, dat men meer en meer gegronde hoop mag koesteren, dat weldra de definitieve koncessie zal kunnen verleend worden, daar de stemming in het binnenland gunstiger voor deze onderneming wordt. De berigten hier te lande van den heer Dull ontvangen, die sedert langen tijd in België en Frankrijk werkzaam is, doen het beste voor deze belangrijke zaak met grond verwachten. (*H.*)

VLISSINGEN, 15 Maart. Den 24 dezer zal alhier het bouwen van eene Roomsch Katholijke kerk worden aanbesteed, waarvan de kundige kerkbouwmeester Molkenboer het plan in strengen gothischen stijl (*style non ornée*) heeft ontworpen. De oude, uiterst bouwvallige kerk, welke bij eene bevolking van 2800 katholijken, naauwelijks 300 kerkgangers kan bevatten zal te gelijker tijd worden afgebroken, en een schoon gothisch kerkgebouw met toren op waardige wijze aan het doel beantwoorden en tot verfraaijing der stad bijdragen.

— Men schijnt aan het boven water brengen der gezonken stoomboot *Ravensbourne* te wanhopen. Hoewel er reeds veel door de duikers is gered, is er bijna nog

geen derde van de lading uit. Het onstuimige weêr maakt den arbeid voor de duikers zeer moeijelijk en gevaarlijk tevens. (*Amst. Court*)

LEEUWARDEN, 15 Maart. Donderdag jl. is onder Akkrum aanbesteed de aanleg van eenen kunstweg in de gemeente Utingeradeel, van den straatweg af, nabij Akkrum, naar Terhorne, ter lengte van 3909 ellen, met bruggen enz., waarvan aannemer is geworden de heer J. Zwolsman te Kuinre, voor *f* 20,500.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Maart. Er loopt een gerucht, dat de Nota, die naar Berlijn is opgezonden, den Koning van Pruissen berigt, dat, izoo zijne Regering langer wacht met het nemen van een besluit, de andere mogendheden hare onderhandelingen zouden voortzetten op den, in de eerste zitting der konferentie aangenomen, grondslag.

— Uit Athene schrijft men aan den *Moniteur*, dat de fransche en engelsche troepen, die den Piræus bezet hebben, den 28 Februarij hunne ontruiming hebben bewerkstelligd.

— Te Lyon werd dezer dagen de oplettendheid en bewondering der menigte opgewekt door een geestelijke, die afgrijselijk verminkt door de straten ging van het spoorweg-station komende, en door verscheidene geestelijken werd vergezeld.

Deze waardige priester was, drie jaren geleden, uit het diocees van Rennes vertrokken om in verwijderde oorden het licht des geloofs te brengen. Hij was met vier andere zendelingen naar China vertrokken, om de woeste volkstammen van Penang-Kiou aan den mond van den Tchou-Kiang te bekeeren. Vier van zijn medgezellen waren onthoofd en hij zelf zou, nadat hem den neus, de ooren en de regterhand waren afgekapt, hetzelfde lot hebben ondergaan, wanneer niet engelsche zeelieden hem hadden ontzet.

— Uit Spanje wordt, als vrij zeker gemeld, dat de expeditie tegen Mexiko voortgang hebben en generaal Concha daarover bevel voeren zal.

— Een nieuw blad is te Parijs verschenen, getiteld: *Le Bienfaisant, journal des concierges*, waarop het abonnement 50 centimes per maand kost, en regt geeft voor al de geabonneerden op kosteloos geneeskundige hulp en op brood- en vleeschbriefjes.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Maart. Gisteren heeft in de zitting van het Huis der Lords Lord Derbij het kabinet hevig gegispt over de ontbinding van het Parlement. Hij zeide, dat in 1860 een deficit in de staats-inkomsten te gemoet kan worden gezien, indien de income-tax niet wordt behouden. Aan het Parlement van 1853 was beloofd, dat men alle aanvallende buitenlandsche politiek zou afschaffen. Lord Palmerston en Granville verdedigden het goevernement. Zij zeiden, dat de regering aan het nieuwe Parlement verscheidene voorstellen zou indienen betreffende eene herziening der kieswet.

— Onlangs werd voor de engelsche regtbank een zonderling proces behandeld. Een anglikaansche geestelijke had zich namelijk zelf met zijne bruid getrouwd. De regtbanken hebben het huwelijk wettig verklaard.

— De jongste berigten uit Hongkong van 28 Jan. melden, dat de bakker die den Engelschen zaakgelastigde en zijn gezin had gepoogd te vergiftigen, met drie medepligtigen ter dood veroordeeld en dat het vonnis voltrokken is. Deze executie had op de lagere klassen van de bevolking aldaar diepen indruk gemaakt. De vloot van den admiraal Seymour was sedert 13 Januarij tusschen Kanton en Bocca Tirgis gaan liggen. Voor het vertrek der vloot was een groot gedeelte van Kanton en zijne voorsteden door de Engelschen vernield.

ITALIE.

ROME, 12 Maart. Mgr. Menjaud Bisschop van Nancy en eerste aalmoezenier van den franschen Keizer is hier aangekomen; men gelooft dat hij eenige weken zal blijven.

Ook bevindt zich binnen onze muren de Bisschop van Canada, die, franschman van geboorte, verscheidene diocesen van zijn Vaderland heeft doorkruischt om missionarissen te vinden. Hij is daarin geslaagd en heeft zich naar Rome begeven om er kapucijners over te halen met hem naar Canada te gaan.

De Koning van Beijeren, die zich alhier ophoudt, heeft een schouwspel willen genieten dat Rome alleen kan opleveren. Hij heeft verlof ontvangen het colosseum te mogen verlichten, en duizende vreemdelingen zijn het heerlijk effekt komen bewonderen, dat het amphitheater van Flavianus aanbood, terwijl het door de vlammen van bengaalsch vuur werd verlicht.

— De kamer van afgevaardigden te Turijn heeft aan de Regering een buitengewoon krediet toegestaan van vijf millioen, tot het aanleggen van vestingwerken te Allessandria, met de buitengewoon groote meerderheid van 106 stemmen tegen veertien, welke laatsten daarin eene vijandelijke demonstratie tegen Oostenrijk wilden zien.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 Maart.

BEVALLEN (15 Maart): H. D. Wolff, geb. Hartman, Z. — A. Driest, geb. Feikes, D. — W. S. Soguel Dit Picard, geb. Ten Cate, Z.

OVERLEDEN (11 Maart): A. H. Bakker, wed. J. N. Seignette, 71 j. — (12 Maart): J. Rietsnijder, 42 j. — (14 Maart): D. Arbous, 45½ j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	16 MAART 4½ u.	gebl.	17 MAART 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	63 15/16	63¾	63 15/16	63⅝
Dito Dito	3	76 5/16	76¼	76 5/16	
Dito Dito	4	95⅞	95¾	95⅞	
Overzeesche Bezittingen	4	95 1/16			
Amortis. Syndik.	3½		91		
Actiën Ned. Bank	4½				
Handel-Maatschappij	4½	137½			
Maatschappij van Weld.	4				
Oblig. Rijn-Spoorw.	4½				
„ Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½	98½			
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	52⅝	52½		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	24⅝	24⅝		
Dito	3	42⅞			
Dito Binnenl. à 6/m.	3	37 15/16	38	38 1/16	38
Coupon-Bewijzen		6 11/16	6⅝	6 7/16	
Amortisable Schuld		5⅝			
Portugal, te Londen	3	45 1/16	44⅞	45½	45⅛
Dito Uitgestelde		25⅝	25		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	104	104⅛		
Dito Dito 1828 en 1829	5	103	102⅞		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	93	93		
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5	95⅝	95½		
Dito idem 6e	5	96 7/16	96⅜	96 7/16	
Certifikaten te Hamburg	5		94		
Dito dito te Londen	4½		95⅝		
Dito dito *Hope en Co.*	4	85	84¾	84 13/16	
Dito bij *Stieglitz en Co.*	4	84 11/16			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Dito in Zilver	6				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	64	64		
Polen, Aand. met Lot. fl. 500					
Schatkist-Obligatiën	4	78¾	78¾		
Oostenrijk, Metalliek	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Dito rente te Amsterdam		[illegible]			
Dito Nationale		[illegible]			
Dito	2½	39⅛	39½	39⅜	39⅜
Ween. Bank bij *Goll en Co.*	5				
Dito					
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854					
Pruiss. Aand. 1854	3½	210			
Napels, Cert. bij *Rotschild*					
Denemarken, Leen. te Lond.	5				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5				
Dito 1842	5				
Mexiko	3	22½	22⅝	22½	
Dito Onbepaalde	3	22½	22⅜	22½	
Peru	4½	75⅝			
Grenada, à £ 100	3½	21 11/16	21⅝	22	21⅞
Dito Uitgestelde			6 9/16	6⅝	
Ecuador, à £ 100	1	14 13/16			
Venezuela, à £ 100	4½	34½	34½		
Dito Uitgestelde					
Amerika, Bank-Actiën Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5				

N. Port. 42, 43¼ a 43⅜. Braz. 1852 94. Fr. O. Sp. 134½; O. 133; 5 pc. Phil. 75, Illin. 95½; Gren. onb. 21⅞, 22, 21⅞; Ecuador onb. 14 13/16. Venez. onb. 34½.

Binnenl. fondsen prijshoudend, spaansche, russ. en oostenrijksche fondsen een weinig aangeboden. Zuid-amerik. vast, met levendigen handel in Grenada's. Sinds gisteren wordt ter beurze verhandeld N. 3 pc. Portugal 1856, waarvoor levendige vraag ontstond, en welke terstond van 42 tot 43¼ werden verhandeld, door eenige ruiling liepen de oude Peru van 45 op 44½ terug.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4½ pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55½	Livorno	2/m.	*f* 39½
„	zigt	„ 55⅝	Napels	„	„ 83½
Bordeaux	2/m.	„ 54⅞	Petersburg	„	„ 1.82
„	zigt	„ 55⅛	Weenen	6/w.	„ 34⅛
Madrid	3/m.	„ 238	Augsburg	„	„ 35 5/16
Cadix	„	„ 238	Frankfort	„	„ 98⅞
Seville	„	„ 237	Hamburg	2/m.	„ 35
Bilbao	„	„ 237	„	zigt	„ 35 5/16
Lissabon	„	„ 39⅞	Londen	2/m.	„ 11,62½
Porto	„	„ 39⅞	„	zigt	„ 11,75
Genua	2/m.	„ 45½	Rotterdam	„	

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 56, Obligatiën 3 pc. —; id. 4 pc. 98½; Spanje 1—3 pc. 24 9/16; Binnenl. 3 pc. 38⅝; Romeinen 5 pc. 89; Oostenrijk Met. 5 pc. 80⅛; id. Nap. 5 pc. 82⅝.

PARIJS, 17 Maart. Fransche 4½ pc. —.—; 3 pc. 71.15; 1¼ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 38¼; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 89.

MADRID, 16 Maart. 3 pc. Schuld 39.65; id. 1¼ pc. 25.75.

LONDEN, 17 Maart. Cons. 93¼; Spanje buit. 3 pc. 41⅞; id. 1¼ pc. 25; Rusl. 5 pc. 107½; id. 4½ pc. 98; Holl. 4 pc. 99; id. 2½ pc. 65; Sard. 5 pc. 90½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 77½; Gren. uitg. 7; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 23⅝; Portugal 3 pc. 46; Ecuador 15; Venezuela 37½; Wissel op Amst. 11.18; Hamburg 13.07⅞.

WEENEN, 17 Maart. Met. 5 pc. 83⅞; id. 4½ pc. 74½; Bank-Aktiën 1023; Credit Anst. 268½; Wissel op Londen 10.08; Amst. —; Parijs —; Goud 7; Zilver —.

BERLIJN, 17 Maart. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 107; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 19; Amst. kort 142⅛; Hamb. 150⅝; Petersburg 105¼.

HAMBURG, 17 Maart. Spanje 1¼ pc. —; id. 3 pc. 23⅝; Rusl. 5 pc. 102½; 4½ pc. 90; 3 pc. Mexikanen 40½; Noord-Duits. bank 96; Wissel op Londen 3/m. 13.01½; id. kort 12.04⅝; Amst. 36.—.

FRANKFORT, 17 Maart. 5 pc. Met. 80½; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24⅞; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 17 Maart. Rogge verkocht: 151/2 à Mecklenburg *f* 253 3/m.; 144/2, 146/2 à Archangel *f* 240, 245 6/w. Gerst 127/2 à Libau *f* 227 6/w.; 131/2 à Manheim *f* 233 6/w., 234 3/m. — Moutwijn *f* 20; Jenever *f* 25,50; Amst. Proef *f* 26,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 17 Maart. *Koffij* gesouteneerd en 1400 bn. Braziel verkocht. — *Granen* kalm en onveranderd.

LONDEN, 17 Maart. *Suiker* lage kwal. gevraagd en met volle prijzen betaald. Eene lading van 4000 ton Clayed Manilla op de kust bedong 35 s. 6 d. voor Bristol v. v. part avery, disc. 1 pCt. Voorraad 39619 ton tegen 51232 in 1856. *Geraffineerd* flaauw; bruine lompen 64 s. per Cwt. — Van *Koffij* is eene lading bestaande uit 2000 bn. Port au Prince en 1000 zak Ieremie tot geh. prijs, voor eene naburige haven genomen. — *Thee.* De berigten per O. L. Mail bleven zonder invloed. Commun Congo 1 s. 1½ d. a 1 s. 1½ d. per ℔. — *Rijst.* Gemeene kwal. tot vaste prijzen gevraagd. Heden gingen 5000 bn. Madras en 3000 bn. Bengaal tot vorige prijzen af. Voorraad 46941 ton. — *Cassia lignea.* Eenige kleinigheden gedaan à 125 s. voor 2e pile en 110 s. 3e voor Mouldij. — *Talk* op deze maand 67 a 68 s. — *Granen.* De markt was kwijnend en weinig aangevoerd. Zoowel in Inl. als vreemde granen ging bijna niets om. Gerst eerder iets hooger. Iersche haver 6 d. per quarter lager. In Erwten en Boonen ging niets om doch in de stemming eerder lager. — *Fruit. Krenten* weinig gevraagd, doch vast; Nieuwe 70 a 72 s. oude 50 a 56 s.

CONSTANTINOPEL, 6 Maart. *Granen.* Voor het buitenland heeft men genomen 9000 chil. Braila Maïs, te Marseille te consigneren à fr. 26,32½ en 10/m. chilos zachte azofsche Tarwe om eenige ladingen voor de Middellandsche Zee te compleeteren. Voorraad 160/m. chil. harde Tarwe, 120/m. chilos zachte d°., 20/m. chilos Maïs en 50/m. chilos Gerst. — *Koers* op Londen 124 a 125½.

NEW-YORK, 3 Maart. *Katoen* ferm. — *Granen* hooger, even als Provisiën. — *Suiker* vast.

HAVANA, 26 Febr. *Suiker* lager, geringe vraag. Voorraad 85/m. kn. — *Koers* op Londen 5½ a 6 pc. premie.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 16 Maart. Van Hess, van der Schalk, Batavia, 1. v. de Kaap de Goede Hoop. - Huizewinkel, Zeeland, Batavia. - Stembridge, Goodridge, Samarang.

HELVOET, 16 Maart. Van Megchelen, Arlequin, en Meermans, Amerika, beide Java. - Boer, Jan van Harwegen, Cagliari.

BROUWERSHAVEN, 16 Maart. Van Bruggen, Koning en Vaderland, Batavia n. Rott. - Popken, Catharina Wilhelmina, Rott. n. Batavia.

UITGEZEILD:

BROUWERSHAVEN, 16 Maart. Ruite, Nederland (Batavia) Rotterdam.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Maart, in lading naar:

Manheim.	W. Grenshauser, Stad Manheim.
Ludwigh. en Manheim.	R. Hartman, Eleonora.
Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Willemina.
Wesel.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Mainz.	B. Kirschreiber, Mainz N°. 5.
Duisburg.	F. Hendriks, Vrouw Jacoba.
Dusseldorp.	J. Hespe, Niederrhein N°. 8.
Urdingen en Ruhrort.	H. B. Meijer, Goede Negotie.
Keulen.	G. W. Scholten, Cöln N°. 8.

AMSTERDAM, 17 Maart, vertrokken naar:

Manheim.	W. Bouwmeester, Carolina.
Mainz.	G. Reichert, Mainz N°. 4.

Rijnhoogte: ARNHEM, 17 Maart 1 el 20 duim. KEULEN, 16 „ 6 vt. 2½ „

Advertentiën.

(3032) Heden overleed, ruim negen maanden oud, ons geliefd eenigst Kind, FRANCINA JOSEPHINA CORNELIA MARIA.

16 Maart 1857.

J. H. J. CRAMER.
A. E. C. CRAMER,
OTTERBEEK.

(3028) Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, doch zeer onverwacht, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 54 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote ANNA MARIA VAN DER HAAS, met wie ik circa 23 jaren door den echt gelukkig was, diep betreurd door mij en mijne kinderen.

H. A. LOHMANN.

HAARLEM, 16 Maart 1857.

Familie, betrekkingen, vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten deze stad, gelieven deze algemeene kennisgeving tevens als bijzondere aan te nemen.

Heden overleed onze dierbare Vader WILHELMUS CHRISTOFFEL LUTKIE, in den ouderdom van 74 jaren.

'S HERTOGENBOSCH, C. C. LUTKIE.
17 Maart 1857. Uit aller naam.

Eenige Kennisgeving. (3031)

H. J, VAN OGTROP, Makelaar, zal op Maandag den 6den April 1857, des avonds na Vijf ure, in het voormalig O. Z. Heeren-Logement, ten overstaan van den Notaris A. B. ZUURE, verkoopen, onder meerdere Perceelen:

N° 1. Twee hechte sterke en weldoortimmerde **HUIZEN**, onder één dak, met afzonderlijke **Bovenwoningen** en **Onderhuizen** en **Erven**, op de Baangracht bij de Weteringstraat, BB 84 en 85.

N° 2. Een extra hecht sterk en weldoortimmerd **HUIS** en **Erve**, met afzonderlijke **Bovenwoningen** en **Onderhuis**, in de Voetboogstraat, het eerste achter achter het hoekhuis van den Heiligenweg, D 278.

N° 3. Een extra hecht sterk en weldoortimmerd **HUIS** en **Erve** (waarin Tappers-Affaire) met afzonderlijke **Bovenwoningen**, in de St-Nicolaasstraat bij den Nieuwendijk, H 410.

N° 4. Een hecht sterk en weldoortimmerd **HUIS** en **Erve**, op de Geldersche Kade bij den Schreijershoek, N° 455 en

N° 5. Een hecht-sterk **HUIS** en **Erve**, met afzonderlijk verhuurde **Bovenkamers**, op de Reguliersbreestraat, in de Land van Beloofte, of Suikerbakkersteeg, X 122.

Breeder bij Billetten omschreven.

De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zijn vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing, ten kantore van gemelden Notaris, op den Singel bij het [illegible]

Roomsch-Katholijken!

Een **Jongeling**, 23 jaren oud, die van het Protestantismus tot de Catholijke Kerk is overgegaan, moet daardoor den 1 April zijn betrekking verlaten. Gaarne wenschte hij tegen dien tijd eene andere te bekomen, onverschillig welke, mits eene eerlijke en fatsoenlijke betrekking. Hij heeft zich op de Wetenschappen toegelegd, spreekt de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen, is ervaren in de Geschiedenis, Aardrijkskunde enz., en heeft eene uitmuntende opvoeding genoten. Nadere informatiën zullen den inclinerenden gezonden worden, tot antwoord op de onder de letters Q. R. *franco* ingekomen brieven, bij den Boekhandelaar F. C. KUYPERS te Helder. (3030)

(2954) De Boekhandelaar B. LENFRING, Haarlemmerdijk, in den Olijfberg te Amsterdam, neemt de vrijheid zijne geloofsgenooten opmerkzaam te maken op het volgend gedurende den H. Vastetijd zoo zeer geschikt werk, getiteld:

Twee en Veertig Kruiswegoefeningen,

enz.

DOOR DEN ZEER EERW. PATER

E. VOGELS,

van de orde der Eerw. Paters Redemptoristen.

Ruim 800 bladz. in sterke heel lederen band slechts 80 Ct.

In het vorige jaar werd de eerste en zeer aanzienlijke oplage van gemeld werk in weinige maanden uitverkocht, terwijl het den Uitgever genoegen doet, thans te kunnen berigten, dat de 2e oplage wederom met ongewone graagte gezocht wordt. Men gelieve de beoordeeling van dit uitmuntend boek te lezen in dit dagblad van 20 Febr. en 20 Oct. 1856.

Heden ontvangen een uitgebreide sorteering **Rozenkransen**, benevens een aanzienlijken voorraad **R. K. Kerk-** en **Gebedenboeken**, waaronder vele in de smaakvolste banden. Alles tot de *Billijkste* prijzen.

Ook ziet heden het licht:

GODVRUGTIGE OEFENINGEN,

ter eere van den H. Joseph,

waarbij gevoegd is de nieuwe Litanie ter eere van genoemden Heiligen [illegible] 5 Cts.

REVALENTA ARABICA.

Aan de Heeren DU BARRY & C°.

Uwe veel gebruikte **REVALENTA** staat bij mij hoog aangeschreven, daar ik ze in onderscheidene gevallen en voornamelijk bij Typhus en Galziekten heb aangewend, in welke zij buitengewoon gunstige resultaten had. Met uwe **REVALENTA** heb ik een groot aantal aan Zenuw- en zinkingkoortsen lijdenden genezen; ik liet ze eenvoudig volgens voorschrift bereiden en nadat de patienten gedurende 24 uren van tijd tot tijd daarvan gebruikt hadden, was de koorts, hoe hevig ook, verdreven en werden de reconvalescenten weêr volkomen gezond! De **REVALENTA** schijnt als het ware wonderen te doen en, zoo iets, verdient zij den naam van universeel middel.

UEd. kunt van deze verklaring naar welgevallen gebruik maken.

BERLIN, 9 October 1856. H. KLINGENSTEIN, *M. D.*

De **REVALENTA** werkt zeer gunstig op de spijsverterings-werktuigen en geneest in den grond alle ziekten, die uit slechte sappen ontstaan; het neemt de oorzaak der ziekte weg, waardoor deze dan als een natuurlijk gevolg verdwijnt. Onder de ziekten, die door slechte sappen ontstaan en door de zuivering derzelve genezen worden, behooren:

Hardlijvigheid, roode loop; onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, kramp, buikpijn, slijpen, maagwater, maagkanker, diarrhaea, zenuwziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, aangezigtspijn, aanhoudende branderigheid, prikkeling van nieren en blaas, graveel, roos, vallende ziekte, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slapende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering, (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten en op zee, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, verschillende rheumatische aandoeningen, jicht, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, beving, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting en eene menigte andere [illegible] nochte rangschikken. Zij is boven dien het beste voedsel voor Kinderen en Zwakken [illegible] kste magen niet verzuurt, noch strijdig is met eenen gewonen leefregel of goed krachtig voedsel, maar een gezonden eetlust opwekt voor het middagmaal, de spijsvertering herstelt en zelfs bij de zwakste gestellen aan ligchaam en geest veerkracht bijzet. Bij kinkhoest, mazelen, kinderpokken en waterpokken maakt zij medicijn overbodig, daar zij alle branderigheid en koortsachtigheid wegneemt.

Het wordt in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts verkocht in blikken bussen voor 87½ c, *f* 7, *f* 3,50, *f* 8, *f* 16. (3022)

VERANDERING VAN WOONPLAATS

ten gevolge der Vergrooting van de Fabriek voor Gouden Borduurwerken en Kerksieraden.

JOSEPH-.A-A. VAN HALLE,

Eerste prijs op de Tentoonstelling van Brussel 1841 en 1847, van Londen 1851 en van Parijs 1855,

Bisschopsstraat, 3, thans overgebragt naar de Bergstraat, 90bis, tegenover het Postkantoor, nabij de St-Gudulekerk te Brussel.

SPECIALITEIT.

Men vindt in de Magazijnen van M. VAN HALL voor een waarde van meer dan vier honderd duizend franken Kerksieraden, in alle prijzen en stof, ten dienste zoo van de rijkste hoofdkerken als voor de kleinste dorpskerken.

Goud- en Zilverlaken, zoowel echt als valsch, Fluweel van alle kleuren, Gallons, Franjes, Kwasten van alle prijzen.

Voor al de sieraden uit de Fabriek van den heer M. VAN HALL afkomstig, blijft men borg, zoowel wat de waarde der stoffen en de zilveren en gouden borduursels betreft, als voor hunne bewerking. Zij kunnen uithoofde der billijke prijzen, met alle konkurrentie wedijveren.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.